

MONTEREN MET OUD MATERIAAL

Joke de Graaf

In deze coronatijd horen we van veel SGD-ers, dat de ze computer opgeruimd hebben en dat ze aan de slag zijn gegaan met oud filmmateriaal. Als video-amateur kunnen we diverse soorten oud materiaal hebben. We zetten ze even op een rijtje

1. Smalfilm - Super8, Normaal8, Single8
2. Analoge video, (S)VHS(C), Video8, Hi8
3. Digitale video, DV

SMALFILM

Bij smalfilm zullen we vooral Super8-films tegenkomen. Op allerlei manier konden we dit overzetten naar video. Ben Prent heeft het voor heel veel mensen gedaan. Vooral populair was het Glasscreen. Nadat Bas de Ruiter zijn Reflecta filmscanner gedemonstreerd heeft op de SGD zijn veel leden aan het digitaliseren geslagen met dit apparaat. Nadeel van de scanner is, dat grote spoelen, de zogenaamde fietswielen niet op het apparaat passen. Ingenieuze doe het zelvrs bedachten een oplossing.

Je neemt een stapel boeken en plaats daar je grote elektrische filmviewer op, achter en boven de Reflecta. Je gebruikt nu de spoelen van je viewer en laat je film netjes door de Reflecta lopen. De betere knutselaar kijkt natuurlijk neer op die stapel boeken en maakt een verhoogd plateau hiervoor.

Kijk op <https://www.youtube.com/watch?v=KJyQ6cLNBRY> voor een voorbeeldfilm over het werken met grote filmspoelen.

Kenmerken Reflecta Super 8/Normaal 8 Scanner

- ▶ Beeldsensor 3,53 megapixels (2304x1536) 1/3" CMOS
- ▶ Resolutie opnamen 1440x1080p 30fps (MP4)
- ▶ Film wordt frame voor frame gescand, twee beelden per seconde
- ▶ Beeldgebied instelbaar in x-,y- en z-assen
- ▶ Automatisch of handmatig belichting aan te passen van -2.0 naar + 2.0
- ▶ Mogelijkheid tot verbinden met televisie
- ▶ Audio wordt niet opgeslagen
- ▶ USB 2.0-uitgang voor datatransfer naar PC
- ▶ Compatibel met SD-/SDHC-kaarten van maximaal 32GB

Nu even in vogelvlucht de praktijk op een rijtje:

- ▶ Zorg dat je film goed schoon is
- ▶ Plaats de film volgens de gebruiksaanwijzing in het apparaat en neem op
- ▶ Haal de film binnen in je montageprogramma en ga er mee aan het werk.

Waar loop je dan tegenaan?

1. De film is opgenomen met 30fps. Meestal geen probleem, gewoon zo houden. Ga je mixen met beelden, die opgenomen zijn in 25fps, dan kun je werken in een tijdlijn met 25fps. Geef dat niet het door jou beoogde resultaat, of vind je het omslachtig, kies er dan voor eerst de film over te zetten naar een formaat met 25fps.
2. De film is opgenomen in HD 1440x1080p. Daar valt prima mee te werken. Ook hier geldt weer: mixen met beelden van 1920x1080p, werk dan in een tijdlijn met die instelling en vul het beeld uit. Ook hier kun je ervoor kiezen om eerst de film over te zetten naar 1920x1080p.
3. De snelheid van smalfilm is 18fps (of 24fps). Het scannen met de Reflecta zorgt voor een lichte versnelling van het beeld, een lichte versie van hetgeen je ook op tv vaak bij oude filmbeelden zie. Niet in alle gevallen is het storend, maar je kunt dit gemakkelijk wijzigen in je montageprogramma door de snelheid te wijzigen (vertragen).
4. Het beeld is uitgevuld naar 16:9. Dat kun je soms zien, omdat de verhoudingen niet helemaal kloppen. Men is in het beeld enige kilo's aangekomen. Dit kun je aanpassen in de tijdlijn van je programma. Mijn ervaring is, dat de breedte terugbrengen naar 80% een goede optie is. Bij veel programma's zul je daarvoor een vinkje om de hoogte en breedte in verhouding aan te passen weg moet halen.
5. Door aanpassing no. 4 toe te passen, krijg je links en rechts een zwarte strook. Dat kun je zo houden, maar je kunt er ook voor kiezen om een sterk geblurd (zelfde) beeld op de achtergrond te zetten. In dat geval moet je een lege tijdlijn onder je 'werk'tijdlijn plaatsen en daarop de beelden kopiëren en beeldvullend maken. Doe dit voor de aanpassing van de beeldverhouding, dus voor punt 4. Natuurlijk kun je ook kiezen voor aan achtergrond, die jezelf mooi vindt.
6. Heb je een film met geluid, dan dien je dat geluid veelal apart op te nemen en bij de beelden te plaatsen synchroniteit zal dan niet gemakkelijk zijn, door de verandering van beeldsnelheid.

Vind je het lastig om dit per clip allemaal in de tijdlijn te doen, kies er dan voor om alle noodzakelijke opties in een keer na de opname te doen en met de nieuwe film te gaan monteren.

ANALOOG

Hierbij praten we over (S)VHS, (S)VHS C, Video8 of Hi8.

Willen we onze analoge beelden op de computer krijgen, dan hebben we een pc nodig met een mogelijkheid om deze films op te nemen. Veelal werd een capturekaart ingebouwd, waardoor je een videorecorder of een videocamera aan kon sluiten. Ikzelf heb voor deze opnamen nog altijd een oude pc in gebruik met een Matrox capturekaart. Een andere mogelijkheid is een videoconverter (usb video grabber), die ook wel verkocht wordt door de bekende grootgrutters. Silver Crest is een bekend merk hiervoor.

In de beginperiode werd nog niet met de computer gemonteerd, maar werden beelden van recorder naar recorder overgeschreven. Elke kopie naar band gaf vermindering van de beeldkwaliteit. Heb je een montage op de band staan, dan zal dit altijd een mindere kwaliteit hebben als de originele opnamebeelden.

De films hebben we vanouds op onze computer staan als AVI-bestanden met een resolutie van 720x576 en in het formaat 4:3. Met de grabber kan het zijn, dat de beelden opgenomen worden in MPEG of MP\$, maar ook dan met de resolutie 720x576.

AVI-bestanden willen bij diverse afspeelapparaten nog wel eens problemen geven. Wil je je analoge video aanpassen aan de huidige tijd, dat zul je de video's overzetten naar MPG of MP4 en hou je rekening met het 16:9 beeld.

Ook hier weer op een rij wat je tegenkomt na het overzetten van (S)VHS(C), Video8, Hi8 op de pc.

1. Het beeld is 4:3. Overzetten naar 16:9 is handig om zeker te weten, dat tv's e.d. de film niet in de breedte uitvullen. Zet je beeld op de tijdlijn en een kopie van de beelden op de tijdlijn eronder. Maak het onderste beeld beeldvullend en blur dat sterk. Je kunt natuurlijk ook kiezen voor een andere achtergrond. Jouw keuze.
2. Mix je de beelden met ander materiaal van bijvoorbeeld 1080P, zet je tijdlijn dan in die resolutie en vul de analoge beelden uit (vergroten).
3. Wil je geen zwarte stukken aan weerszijden, plaats dan hetzelfde beeld op een tijdlijn eronder. Vul beeldvullend uit en blur de beelden sterk. Of kies voor een achtergrond, zoals jij die mooi vindt.

Om een zo goed mogelijk beeld te krijgen heb ik diverse films hergemonteerd, door de originele opnamen boven de montage-opnamen te plaatsen. Dit gaf een duidelijke verbetering van de beeldkwaliteit.

DIGITALE VIDEO

Het begin van het digitale videotijdperk werd groots ingeluid met het fantastische DV-formaat. Eerst nog in 4:3 en later konden sommige camera's het beeld op een slimme manier opnemen in 16:9. De resolutie was nog altijd 720x576. Er werd nog altijd met bandjes gewerkt, maar er was bij overschrijven geen beeldverlies.

Lucie van Kammen heeft het in de beginperiode eens uitgeprobeerd en heeft tot 20 keer toe gekopieerd. Het beeld zag er nog even goed uit als het origineel.

Voor het overzetten van de beelden naar de pc is een FireWire-aansluiting nodig. Waarschijnlijk zijn deze kaartjes nog altijd te koop en kun je ze voor een klein prijsje in je computer of laptop inbouwen. De montageprogramma's nemen het beeld direct op. De betere programma's hebben of hadden de mogelijkheid om elke scène apart op te nemen. Een scène bevat de beelden tussen het aan- en uitzetten van het opnemen. Dat vergemakkelijkt het monteren, want je hoeft niet in de bulk te zoeken naar het shot, dat je nodig hebt.

Voor de montage komt hetzelfde rijtje ter sprake als bij de analoge beelden.

WAT DOE JE MET JE BEELDEN

Je kunt er voor kiezen om de oude film te behouden zoals hij is, maar je kunt ook opnieuw een montage maken. Je kunt de oude beelden gebruiken in een nieuwe film. Als je nu monteert, kies je dan voor een moderne montage of houd je rekening met de tijd, waarin de film gemaakt is? De keuze is volledig aan de videoot.

OPKNAPPEN

Je kunt diverse opknappbeurten toepassen. In de Explicateur van mei 2020 lees je, wat Chris Schepers heeft losgelaten op zijn oude Thailandfilm. Je zal ruis tegenkomen, de scherpte dient soms bijgesteld te worde en de kleur zal hier en daar een aanpassing nodig hebben. Al moet ik

zeggen, dat met name bij S8, de kleuren soms geweldig bewaard gebleven zijn. Kortom onze montageprogramma's geven veel mogelijkheden om tot een optimaal resultaat te komen. Het enige, wat je er zelf in dient te steken, is energie en tijd. Aan dat laatste ontbreekt het ons niet in deze Coronatijd.

Over die aanpassingen kom je een hele uitleg tegen in het hoofdstuk VAN S8 OF VHS NAAR HDV van de Uitleg uit 2017.